

בארץ. בשבא והצדיק לירושלם עיהק נהרו אליו הסידים מכל קצוי הארץ כדי ליחנות כניו קדושתו ולזכות בש" לוב" ובתוך ה"נוסעים" היה גם א ל י ע ז ר נ ה ו ב, מי שהיה בעל-אכסניה כמה שנים בסג'רה ובזמן האחרון היה יושב אהל במירון, והוא נחשב להסיד קרליני ותיק.

לאחר ששהה ר' אליעזר נחום ימים אחדים בירושלם, אמר לו הרבי בבקר לא עבדת אה"ל: "אליעזר נחום סע הביתה!" ואולם אליעזר נחום לא רצה לעזוב את הוד קדושתו ולא נסע. למחר בהשכמת הבקר אמר לו הרבי שוב בתקף: "אליעזר נחום סע ה' ב' ת' ה'!" וזכובו, שא" ליעזר נחום ציית ונסע.)

כשגמר האדמ"ר את זמן בקורו בירושלם וגם בת"א הכין את עצמו לנסע לגליל ולק"ק צפת, ובפרשת "מסעי" כלומר בתכנית הנסיעה שהי כינו לו החסידים היה רשום: ללון לילה אחד במירון, אצל אליעזר נחום, והוא שליט"א, עיין בתכנית זו שהי גישו לו ופתאים נשא את ידו וצות למחק את שמו של אליעזר נחום.

— "אליעזר נחום הוא לא כשר לנו!" הרגיש הרבי בפיו הקדוש. החסידים תמהו מאד על מחמת שידעו והכירו את אליעזר נחום זה, שהוא חסיד ותיק ומסור בכל רפ"ח

לינו ושוההו ביניהם באריכות עפ"י סוד זרבי. הוא שליט"א דבר ב"לשון הקדש" שלו ב"פתחיו": "איזארנו" והחכם-באשי נענע לו בראשו ובמצד נפתו החכמה.

ומעשה ב"מנין" זה שסדרו עכ" שיו בשבתות על הר הכרמל והביאו לשם ספר תורה, שקורין בו זה כשר מונה שנים, וראו זה פלא: דוקא ב"ע"ה" ראה פתאום בעל הקריאה אות "למד" אחת מחוקק בתורה, וה" ככה פסול רחמא-ליצלו.

צא וחשוב: כמה יהודים יד" אים זכנ שלמים נכשלו עד כה וזכרבי ברכה לבטלה על התורה בספר זה, צב מכיון שהגיע תורו של הרבי הקי דוש נעשה רעש בעלימות העליונים: "ביצר? להכשיל צדיק שכוח?" האיח פר "למד" מחלקה כנראה, רמזל לאות זו שהיא בניציעותא של קרליני. מה עשו? וצ"ו את קריאת הפרשה ועלו לתי: בלא ברכה ומישם הלכו ישה לבת הבנסת שבמלון "הרצ" ליה" (ר. כ. אפשטיין) אשר על הר הכרמל. שם נמצא ספר כשר והתחילו את הקריאה כחדש.

ומביין שאנו עסקינן בנסים של הצדיק קרליני, כוצה לספר מעשה נסים מצי"ה שקרה בבקורו האחרון * ומביין שאנו עסקינן בנסים של הצדיק קרליני, כוצה לספר מעשה נסים מצי"ה שקרה בבקורו האחרון

ועלינו לשבח לחברה זו, שהיאיליה להפריש מהכנסותיה מא"י תרומה ע"י קית שכוו לבית הכרם, ועד כמה ש"י דוע לי כתכוננת היא לעשות הל"י אות גם למקומות אחרים, אבל למען האמת עלי להציע לפניו שתי הצעות אלו:

או שתוסיף מיד ער שש ת אל פ י מ לירות, לכהפ"ח כדאוי לריקלמה זו שנעשתה על שש מאות, או שתודיע בקהל אהר כל נתינת הלואה גם הסכום: שש מאות והקהל בעצמו ידע כבר להעריך את הכיתנה הזו — מספרים יוכיחו!

אם יאמרו את ההלל הגדול על "שש מאות" — הרי לא נשאר כמעט מה להגיד, למשל, על הברון רוטשילד שנתן ושיתן מעט יותר מ"שש מאות" לירות לא"י? בימיו ובימינו תושע "יהודה" וישראל ישכנ ל"כטה" (מלשנן מובי טחים) — אכן!

ועכשיו רבותי, אמסר לכם בזה לשם "עונג שבת" קצת משיהת ה"סידים על האדמו"ר מקרלין ועל ה"מזפתים" שלו בארצנו, ואתם, תלמידי, תקבלו מזה השפעה בספורי קדושים...

תלמידי ואיש שיהי — לדעת את פרטי הענין והנה הקרה לפני האלהים הישב, קבה ואקרא לך אד קטע ומב"ל נו הבין, ר' עזמות, את השאר: "אוי לט עכשיו אחרי קבלת החלואה הנד" כרת כחברת "יהודה" יש לו לועד השכונה (בית הכרם) האפשרות לסק את החובות המעיקים על השכונה, להתייחס אליהם כגורמים לזיהוי, ולקבוע את מדיניות מכוונתה על סך 28 אלף לירות טכין ותקליין ומה נתנה הלואה לבית-הכרם על סו' — שש מאות לירות ארץ ישראל וי"ו ת... כששמעתי — כוסיף תלמידי בנוליפון — את המספר הזה יוצא כפורש מפי "איש יהודה" בכבודו וב" עצמו אמרתי: הכלי שידיעה זו התד אהרה ולא נמסרה בזמנת לועדו, הסוכנות בלונדון כי שש מאות לירות אפשר להפטר, מהחובות מעיקים, להרהיב גבולות שכונה של-מה, להגדיל את מספר בתיה ותושי ביה, לגכור ולשכלל את המוסדות הצ"כוריים וכו' וכו', — הכל כמו שכתוב במזיעת דלע"ה. — וכל זה בסכום מצער שכוח!.. אולי כדאי להידיע מזה למרשל וללורד החדש בלונדון?.. ומה עניתו לו לתלמידי זה? — דברים אלהים וקצרים: — אמנם שש מאות לירות בזמננו וביהוד לגכירי אדירים בלונדון היושבים בבית הכרם, היא מטבע ע"כרת לסוחר ו"איפותיקי" הגונה מאד,

ענינת מאד את כל עסקי הארץ ובוני הישב, קבה ואקרא לך אד קטע ומב"ל נו הבין, ר' עזמות, את השאר: "אוי לט עכשיו אחרי קבלת החלואה הנד" כרת כחברת "יהודה" יש לו לועד השכונה (בית הכרם) האפשרות לסק את החובות המעיקים על השכונה, להתייחס אליהם כגורמים לזיהוי, ולקבוע את מדיניות מכוונתה על סך 28 אלף לירות טכין ותקליין ומה נתנה הלואה לבית-הכרם על סו' — שש מאות לירות ארץ ישראל וי"ו ת... כששמעתי — כוסיף תלמידי בנוליפון — את המספר הזה יוצא כפורש מפי "איש יהודה" בכבודו וב" עצמו אמרתי: הכלי שידיעה זו התד אהרה ולא נמסרה בזמנת לועדו, הסוכנות בלונדון כי שש מאות לירות אפשר להפטר, מהחובות מעיקים, להרהיב גבולות שכונה של-מה, להגדיל את מספר בתיה ותושי ביה, לגכור ולשכלל את המוסדות הצ"כוריים וכו' וכו', — הכל כמו שכתוב במזיעת דלע"ה. — וכל זה בסכום מצער שכוח!.. אולי כדאי להידיע מזה למרשל וללורד החדש בלונדון?.. ומה עניתו לו לתלמידי זה? — דברים אלהים וקצרים: — אמנם שש מאות לירות בזמננו וביהוד לגכירי אדירים בלונדון היושבים בבית הכרם, היא מטבע ע"כרת לסוחר ו"איפותיקי" הגונה מאד,

בשבוע זה והורסים את הבנין כנר" אה, זכר לרע ש שהיה בדיוק בזמן הזה לפני שנה... הוא אשה אמהתי: אעפ"י שאנו עומדים עדיין בתקפות תמוז וט' באב עורנו רחוק מאתנו, אעפ"כ כבר זכינו לראות את חרבן הבית השלישי כלומר: הקומה השלישית בירושלים!

ובכו, ויהי ערב ויהי בקר — איני זוכר בדיוק את היום! — ואך באתי המשודה והנה השח רחוק משחרחלק והתילפון מתלפן: "האללו! האללו!" — מי טב? מי מדבר? — תלמודך פלוגי אלמוני, מורי ורבי ר' עזמית! — מה פרצה עליך פרץ ביטעה מוקדמת כזו? — שאלתיו בכעס. — הקורא אנה את "דאר היום"? — שאלני הקול. — וכי מי אינו קורא את דאר היום? אפילו "נגז ומגוג" מהעתון ההגן קורא אותו! — כנראה ענה לי הקול — שאתה קורא רק את ה"עזמות" שלך, שאלתי כי לא היית עובר בשתיקה על הידיעה הנעימה שבאה בעתונכם ביום השי' ישי העבך תחת הראש: "להתפזי תחת של בית הכרם" ידיעת המי

אלא פשוט בשביל — הוירקו... ומספרים כי בעלת הבית הזה קנתה אותו ושלמה מחירו שלשים ושלשה אלף פונט טבין ותקליין. וכיון שהגיעה שעת הרשום בספרי הממד שלה והערכאות, יעצוה ידידה לרשם בסך המשת-אלפים או שמנת אלפים פונט כדי לקמץ הוצאות-תשלום מס הוירקו, כנהוג... ואולם היא באחת: היא לא תרמה הם ושלום את הממשלה והלכה ורשמה את ביתה במחירו המלא, ומר בן מא"יו, ששלמה מס שנתי בערך אלף פונט! שנים הלפ"י שנים עברו ואלפי הפונטים הלכו וירדו ישר לקופת הבית? — נפלה על המצאה גאונית: להרס את הקומה השלישית כדי להי פטר משליש והוצאות של הוירקו... אומר ועושה: הקומה כבר ירדה נדבך אחרי נדבך, אבן אחרי אבן, והי בית עומד ובל"י ראש ולא עוד אלא שהיא משלמת כמיטב כספה — כד אומרים — כמה מאות פונטים למי הנדס אשר הואיל בטובו לקבל את האבנים העצים, עמודי הברזל ושאר החמרים למיניהם. והכל שואלים בתמיה: כישעה שאנו אומרים בכל יום ויוצעים: ובג"ה ירושלים ע"ר הקדש, עומדים הגויים ברחוב יו

מבעד למסוה

(שעורים בהסתמלות)



ואעפ"י שעומדים אנו עדיין בת קופת תמוז ותשעה באב עורנו רחוק מאתנו, אעפ"כ כבר זכינו לראות את חרבן הבית השלישי כלומר: הקומה השלישית בירושלים! לא יאומן כי יסופר! ואם אספר לכם תאמרו בודאי כי אך לצון המד לו ר' עזמות כדרכו ואולם ישנם כמה וכמה ספורי מעשה נפלאים בירושלם, שלכאורה הם נר-אים כבדיחות וריח אנדה או הלצה כודף מהם, ואף על פי כן אומר אני לכם כי זהו מעשה — לא שהיה — אלא שהוא היה וקים. וכי תעברו רבותי, בהוצות ירו' שלים, ברחוב יפו מול המגרש הרוסי, וראיתם בני אדם שהם עומדים והר' זים, עיניהם נשואות השמימה ורר' אות בחרבנה של הקומה השלישית לבנין נהדר הבנוי לתליפיות, קימה ידריאה והוקה שעלתה בעשרת אלפים פונט! ולא אשקאידריספק ולא אתונגל ונתונגלומא הרבה קומה שלישית זו

מפני קצת כבוד, לא יותר!
זהו, רבי היקר, מעט מזעיר מכל
הצרות, שספרתי לך כאן. אוי לי מיר
צרי ואוי לי מיצרי: לכתב אין לי
הטק ולהדל איני יכול! לכתב לכ"א
כ"המאכערס" הגדולים והקטנים למי
ניחם איש לפי טעמו ואיש לפי רצונו
— הלא אנהנו אנשי העט גם בעלי
פרינציפיונים לפעמיים הא?
יחא רעוא קרפך ר' עזמות שתני
חני בעצותיך כיד העזמותיות הטובה
עליך ותאלפני דעת שהרי אין חכם
כבעל נסיון, ומחלה אני לאמרי פיד
כאל מלקיש ממש.
ולע"ע הנני פורש בשלומך ונש-
אד כמו המיד עבדך הנאמן.

אמר עזמות:
ואתה לו שמעני, חביבי, ועשית
כמוני: כתוב את האמת, וצפצף
עליהם — אתה יודע כבר על מי —
כלומר על העסקנים הטרחנים שלך.
ואם נגוד עליך להיות, תיש הקהלה,
אל תנגה הלילה את המטרוניות הכי
בודות שבעלן הוא דוקטור העוקר את
דירתו ואינו בבית... וכיחוד את הצד
עירות הנופעות ללמי שעורי פסנתר.
כתב נא, תישי היקר, והרם קר
ניך גם הלאה כי לכך נוצרת וכוף הכי
בד והפללות והחרמיות והרדיפות —
לכוא אי"ה —

בהיר אחד הודיעו לי כי מטרוניות
אחת, גברת פלוגית, בקשתני שאמר
דיח את עצמי ואבוא לביתה בשביל
דבר נחוי, ועליך לדעת, ר' עזמות,
שאת הגברת הזו חברתי עוד לפני
עשרים שנה וכאז ועד עתה לא דבר
תי עמה מטוב ועד רע — ופתאום:
הזמנה כזו! נתבלבלתי קצת ויש
ברתי, את מהי לדעת פשר הדבה,
לבשתי בגדי יומ"ט שלי, עשיתי את
שפמי השחור והלכתי לביתה ולבי
דופק כשעון טיקטאק, טיקטאק...
אך נפתחה הדלת והמטרוניות
הופיעה ובלא הקדמות נגשה לעצם
הענין — אשה מעשית באמת! —
ופנתה אלי בזו הלשו: —
אדוני הוא הכותב בעתונים
בירושלם? ... ובכן, אדון אנשי בר
דאי שמעת כי אנו עוברים לדירה
חדשה וע"כ רצה בעלי הדוקטור שת
פרסם את זה בעתון בהקדם... בעלי
אינו כעת בבית...
נו, מה תניד לזה ר' עזמות?
ואולם, "צרות" כאלו עוד אפשר לסבל,
כל זה כאין וכאפס לעומת התדעומת
של הרימוקרטית הפתח תקואית שלנו,
כלומר: "הדימוקרט" הגבור והידוע
שהשבתנו המיד מאנ"ש (כאנשי שלי)
מנו) ולסוף קפץ ועבר לדימוקרטים
והוא ממרר את חיי, והגיעו הדברים
לירי כך, שהציע אפילו להוציאני מ-
שיבת הסועצת. וכל כך למה?
עזמות

ולכסוף — שאלת חכם
לר' עזמות, מאת "אנ"ש" אשר בפתח
תקות.
בה
עו ותעצומות לרכנו היקר, ר'
עזמות שליט"א, ינון שמו לעד!
אחדשה"ט — מאם המושבות
שינו באתי להפיל את תהנוני לפניך
ולתנות את צרות לבי הטח אוזן
לאמרי פי היוצאים מלב אמלל וכו'
אב. פתח פיד והשמיעני נא את עז
תך הנבונה, עצת תלמיד חכם וגדול
בא"י, כי צרות רבות אפפוני ודאגה
בלב איש, לפני מי ישיחנה אם לא
לפניך, רבנו היקר!
בתוך סופר של עתוננו, עומד
אני על משמרת הקדש בפ"ת ומודיע
בכל פעם מכל המתרחש והמתלהש
סה, ואולם אצלנו מביטים על הכתב
בעל "תיש-הקהל", שרוכבים עליו לא
רק ילדים וקונדסים אלא גם עסקנים
וגבאי הקהל, ולא בק על הגג אלא
אפילו על הספסל אסור לו לטפס.
מעשה בבת אכר, שהתחילה לנ
סע ג' פעמים בשבוע לת"א כדי לקבל
שעורי פסנתר, ואני לא ידעתי ועברתי
על זה בשתיקה.
נו, נו, אל תשאל! מיד קבלתי
נויפה הגונה: כיצד ומדוע אינך
מודיע בעתון על התפתחותן של בנות
אם המושבות?
ושוב מעשה יותר נאה: ביום

התזמורת התעטף שחורים כדי שלא
יכירוהו. בקצור, לצון חמדו להם משי
הקי ה"קומקום" וה"מטאטא" ונתנו
לקהל פרודיה של "פאוסט", ושם
הקומיריה הטרנית הזו: א ו פ י ר ה
ב ל י ג ו ל י נ ק י ז...
ועוד רו אחד לכם אגלה: הנציב
הבטיח לבוא אל ההצגה בלילה ההוא,
אבל בינתיים נודע לו הסוד של "הקומי-
קום" ונשאר בביתו...
וגם "התכי" שיאריך ימים ושר
נים (רק לא במרתף!) טבטיח לנו
ס. ד. ר. להצגה השניה, שתהיה אי"ה
במוצש"ק זו ב"אדמה" כלומר: באר
לם אשר ברחוב "אבינו מלכנו".
ונפלא הדבר: בשעה שאחרים
פותחים ראי נע פתוח כאויר הולכים
ומכניסים אותנו בלול כדי להחנק
ממש.
הכל יכולים משחקינו הטובים
להבטיח ולקיים אולי שם: מעט
סדר והרבה סדרנים, מעט סקומות
והרבה כרטיספים והזמנות
ותמרות עשן בשורות הראשונות.
בקיצור, לכל אפשר לשאף במרחק
הזה: לאוסם, לתכי ולכל מיני "צפ-
רים" כאלה וק לא — אויר מעט
מאורא דא"י הנחוי כ"כ לקהל שלנו
וביחוד למשחקים ואפילו למשחקי
האופירה הא"י...
* * *

כיוכל — "שלום" ?
* * *
נו, נו, רבותי, אל תשאלו!
"מפטיר" קניתי לי במלה אחת שהוד
כרטי בשבוע העבר.
כל תלמיד ותלמידותי באו עלי
בטענות עצומות ובתרעומות: למאי
יעצתי להם רעי בשעורי הקודם לל-
כת ולראות את "פאוסט" ואחד מהם
איים עלי באגרוף (פאוסט בלע"ז)
שאחזיר לו את כספו, ולא עוד אלא
שבשעת יציאתי בהפסקה זרק אחד
מהקהל בפני בקול רם לאמר: "הע-
תונים בודאי ישתקו מפני הכבוד,
כלומר מפני כרטיסי הכבוד..."
ובכדי להרגיע את הקהל עלי
לגלות לכם סוד כמוס מפה לאזן וית-
ברר לכם כל הענין:
זו לא היתה הצגת "פאוסט" של
האופירה ת"א, אלא פרודיה של משי-
הקי ה"קומקום" שעלו הפעם על הכי-
מה בירושלם, המזמרים והמשחקים
אינם מזמרי ומשחקי ה"אופירה" כל
עיקר, אלא משחקי התיאטרון הסטירי
שהתחפשו ל"אופירה". לא היה זה
לא ג'ורני ולא פאוסט, לא מרגריטה
ולא מאסט אף לא קונד, לא רות ולא
נעמי אף לא משה רודינב ולא משה
רבינו אלא מעשה שטן, מעשה מפיס-
טון, וגם את מרטה הזקנה ראינו פעם
כמדומני ברקוד הקבצנים לפני ההופה
ב"הדיבוק" של גנסיין, ואפילו פנהל

טרם שיבא החורף, וה' יהיה בעזרם.
ש כבוד בחבוט
רב ראשי לעדת ישראל בבירות
אגרת זו אינה טעונה פרושים.
ואולם הנופך משלי הוא, שכל מה
שמספר רככם בשעוריו הוא נכון, ולא
עוד אלא שהידיעות הבאות אליו מתל-
מידיו מקורן לא אכזב, וההודעה של
"המזרחי" בעתוננו מיום אתמול —
תוכיח! ...
* * *
ואידי דאטינא להכא והזכרנו
את "הבנק-שלנו" נימא מילתא גם
ב י ו ב ל ש ל ו.
הכל יודעים כי בשלישי לחודש
יולי זה מלאו עשרים וחמש
שנה לפתיחת הבנק הלאומי של-
נו בארץ, ואולם אין הכל יודעים מפני
מה מצאה כ' ההנהלה לנחוי לעבור
בשתיקה על התונת הכסף של
המוסד? כלום חששה ההנהלה
שהוצאות היוכל תגרמנה הלילה הפסד
ל"טנטיים" ולהוספה שלהם?
ואם אינני טועה — הרי החי-
לימו פקירי המוסד ביפו ובת"א לערד
בשבוע העבר חגיגת יובל לעצמם ולא
קבלו הורמנאדמנהלותא על זה.
כלום חשש כ' המנהל להפגש
פעם בשמחה עם פקיריו, שמא יאולץ
קנו את הדבר הזה במשך הקיץ הזה

הרשמית שבאה בעתוננו מטעם ה"מ-
מישל" שלנו במלון יוז כי לא היה
ולא נבחא — להד"ם!
וע"כ אני כתכבד להגיש לפניכם
בוה העתקה מדויקה מנוסת המכתב
של הרב הראשי לעדת ישראל בבירות
שנשלח להסתדרות המזרחי בירושלם
ולר' עזמות ב"רוחמה", וזו לשונה
ממש:
בירות, כ"ג סיון תרפ"ח 4.6.28
לכבוד הסתדרות המזרחי העול-
כי בירושלים ת"ו.
א. נ.
בתשובה למכתבכם מכ"א סיון
דנא אדות האפ"ק בבירות המולזלים
בכבוד השבת, הנני מאשר בזה כי
אמנם נעשה מצד האפ"ק חלול שבת,
והנני להודיע להם את הפרטים בקצ-
רה: בימי החורף אשר הימים קצ-
רים, נמשכת עבודת הפקידים בעש"ק
עד שעה מאוחרת בלילה, הסכה לזה:
יען כי הקופה נסגרת בשעה ארבע
אחה"צ, אנכי כמוכן מזיתי ע"ז בכי-
תב, גם דברתי בעל-פה עם
מנהל האפ"ק שיתקן את הדבר כפי
ידעתו, או לסגר את הקופה בשתיים
או כי הפקידים יעברו במוצ"ש וכו'.
והמנהל בקשני לדבר עם הפקידים
וב' רק בינתיים נתארך היום, והאפ"ק
היתה כבר נסגרת טרם שיקדש היום.
אנכי משוכנע כי כ' הרב ית-
קנו את הדבר הזה במשך הקיץ הזה

אברו, אבל, כמובן, ששתקו ולא ער
ערו אחרי דברי הרבי ולא כלום.
לא היו ימים טועטים והניעה
השמועה שאלי ע"ז ר נ ה ו מ
מת!
ומה לכם יותר מזה? — דאה
אותו צדיק, שסופו של אדם זה בא
קם וצוה לו לנסוע לביתו, והבינו החי-
סידים את כוונתו של הרבי בדבריו:
"אליעזר נחום הוא לא משלנו..."
ועדיין ישנם אפיקורסים בעולם
שהם מלגלגים ואומרים שאין זה גם
כי אם מקרה, או כח הדמיון וכיוצא
בוה מ"חכמות" הכשכילים, ואולם מי
שומע להם ל"יכה-שמו' ניקם" האלה?
ואולם הנם הכי גדול הוא —
ש ה ו א, שיחיה, הנהו שותק ועובר
את הבורא בשתיקתו, אינו אומר תר
רה כשאר האדמו"רים, אינו מזכר
זמירות, אינו מקבל פריונות וכמעט
שאינו נוהג מלסידות...
ואולם החסידים ואלו המקור-
בים, שיש להם אחיזה הגונה בהצדיק
מוצאים דוקא בזה את כל גדולתו והי-
שיבותו של הרבי הקרליני — ואמנם
השתיקה לפעמים לדבר גדול יחשב...
* * *
הן זוכרים אתם בודאי, תלמידי
היקרים, את המעשה שספרתי לכם
לפני שבועות אחרים על "הלול הישי-
בת" בבנק העברי בבירות, ובודאי לא
שכחתם עדיין גם את ה"הכחשה"